

CIÈNCIA

Els gens humans no es poden patentar

Ho ha dictaminat el Suprem dels EUA arran d'una demanda contra Myriad Genetics

Metges i pacients van demandar el 2009 Myriad Genetics, que comercialitza un test genètic que pronostica el perill de patir càncer. La Justícia dels EUA ha determinat que els gens no es poden patentar.

LARA BONILLA

BARCELONA. El Tribunal Suprem dels EUA va sentenciar ahir que els gens humans no es poden patentar, amb l'argument que són productes de la natura. La sentència ve motivada per la demanda que el 2009 un grup de metges, investigadors i pacients –sota el paraigua de la Unió per les Llibertats Civils Americanes (ACLU)– van presentar contra Myriad Genetics, la companyia que comercialitza als EUA un test genètic per saber si s'és portador d'una mutació en els gens BRCA1 i BRCA2, associats amb una probabilitat més gran de patir càncer de mama i d'ovari. Consideraven que la patent els atorgava una posició de domini sobre el mercat.

“El problema és que en fer la patent del test genètic, l'empresa es-

crivia tota la seqüència del gen i interpretava que també tenia la patent sobre el gen. I quan els investigadors volien fer servir aquest gen per a una altra cosa, l'empresa argumentava que en tenia la patent”, diu el professor del departament de genètica de la UB David Bueno.

De fet, el Tribunal Suprem, que ha adoptat la decisió per unanimitat, també considera que la patent obstaculitza la investigació mèdica d'altres laboratoris o companyies. Però l'empresa, amb seu a Utah, argumenta que han aïllat el contingut genètic que estava associat a aquestes malalties i, per tant, entra en la categoria d'invencions humanes. “La clau de la sentència és que ha quedat clar que els gens són patrimoni de la humanitat i no es poden patentar”, afegeix Bueno.

La companyia considera, però, que l'avenç és fruit d'importants inversions financeres i que la decisió de no permetre les patents desincentiva futures investigacions.

Els tests que comercialitza Myriad Genetics als EUA per saber si s'és portador d'una mutació del gen

Myriad Genetics deixarà de tenir la patent dels gens BRCA1 i BRCA2, associats al càncer de mama. GETTY

BRCA1 i BRCA2 té un preu de 3.000 dòlars. L'empresa va obtenir ressò mundial fa unes setmanes quan l'actriu Angelina Jolie va anunciar que s'havia sotmès a una doble mastectomia preventiva després que un test genètic determinés que era portadora de la mutació del gen BRCA1 i tenia un elevat risc de desenvolupar càncer de mama.

Sí als gens sintètics

A Catalunya la sanitat pública cobreix aquest tipus de proves per a les persones amb alt risc de tenir un

càncer d'origen familiar o genètic. Des que Jolie va fer pública la seva decisió, les accions de Myriad Genetics han pujat com l'escuma.

No obstant, els magistrats han deixat la porta oberta a les patents en el cas d'una versió sintètica dels gens perquè considera que aquesta versió sí que és una invenció de l'home. “Els gens sintètics sí que són una creació i tenen una utilitat diferent, però no tenia sentit patentar gens que tots tenim, que són cosa de la natura”, reflexiona David Bueno.

En el mateix sentit s'expressava ahir la comunitat científica, que va celebrar la notícia. “El concepte de *descobrir* no significa *inventar*, perquè nosaltres no hem inventat els gens, ja hi eren”, va declarar a Efe Andrés Moya, director científic del Centre Superior d'Investigació de Salut Pública de València. “És una bona notícia per a la ciència, per a la tecnologia i per a la humanitat, perquè tots som potencials usuaris de les tecnologies de predicció de malalties”, va afegir Alfonso Valencia, director d'Investigació del Centre Nacional d'Investigacions Oncològiques (CNIO).

L'Oficina de Patents dels Estats Units ha patentat almenys 4.000 gens descoberts i decodificats per companyies, universitats i científics. L'ACLU es va mostrar satisfeta per la decisió, que permetrà “als pacients un accés als tests genètics” i “als científics que puguin fer recerca amb aquests gens sense por a ser demandats”. —

Argument
Els científics al·leguen que els gens són patrimoni de la humanitat